BOSHLANG‘ICH SINFLARDA JISMONIY TARBIYA DARSLARINI SAMARALI TASHKIL QILISHNING KLASTIR MODULINI ISHLAB CHIQISH

Karjabov Shaxzod Furqat o‘g‘li - Guliston davlat pedagogika instituti talabasi
e-mail: shaxzodkarjabov@gmail.com

Anotoratsiya. Jismoniy tarbiya boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining har tomonlama rivojlanishida hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Bu nafaqat ularning jismoniy farovonligiga hissa qo‘shadi, balki kognitiv va ijtimoiy ko‘nikmalarni ham oshiradi. Jismoniy tarbiya darslarining ta'sirini maksimal darajada oshirish uchun ushbu mashg‘ulotlarni samarali tashkil etadigan klaster modulini ishlab chiqish juda muhimdir.

Kalit so‘zlar: Jismoniy, boshlang‘ich sinf, klaster, sport, texnologiya.

Kirish. Ushbu maqolada boshlang‘ich sinf jismoniy tarbiyasi uchun keng qamrovli klaster modulini yaratishning asosiy komponentlari va bosqichlari ko‘rib chiqiladi.

Boshlang‘ich sinf kontekstini tushunish:

Klaster modulini ishlab chiqishdan oldin, boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining o‘ziga xos ehtiyojlari va xususiyatlarini tushunish juda muhimdir. Ularning rivojlanish bosqichlarini, e’tiborini va turli mahorat darajalarini ko‘rib chiqing. Ushbu bilimlar jismoniy tarbiya darslarini qiziqarli, yoshga mos va ta'lim maqsadlariga mos ravishda moslashtirish uchun asos yaratadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Har bir jismoniy tarbiya darsi uchun aniq o‘quv natijalarini belgilang. Ushbu natijalar kengroq ta’lim maqsadlariga mos kelishi kerak, bunda vosita ko‘nikmalarini rivojlantirish, jamoada ishlash va jismoniy faoliyatga ijobiy munosabatda bo‘lish kerak. Aniq ifodalangan o‘quv natijalari ham o‘qituvchi, ham o‘quvchilar uchun qo‘llanma bo‘lib xizmat qiladi, darsning maqsadli va mazmunli bo‘lishini ta’minlaydi.

Turli va inklyuziv tadbirlarni loyihalash:

Boshlang‘ich sinf turli mahorat darajalari va qiziqishlariga javob beradigan turli xil tadbirlarni yarating. Yugurish, sakrash, otish va ushlash kabi asosiy harakat qobiliyatlariga e’tibor qaratadigan tadbirlarni o‘z ichiga oling. Har xil qobiliyatlarga ega bo‘lgan talabalarni moslashtirish uchun faoliyatni moslashtirish, hamma ishtirok etishi va muvaffaqiyat qozonishi mumkin bo‘lgan muhitni yaratish orqali inklyuzivlikni ta’minlang.

Klasterlarda darslarni ketma-ketlashtirish:

Alohida jismoniy tarbiya mashg‘ulotlari o‘rniga, darslarni klasterlarga bo‘ling. Klasterlar bir-biriga bog‘liq bo‘lgan bir qator faoliyat yoki ko‘nikmalarni o‘z ichiga

oladi. Ushbu yondashuv mantiqiy rivojlanishni yaratishga yordam beradi, bu esa o‘quvchilarga asta-sekin ko‘nikmalarni rivojlantirish va o‘zlashtirishga imkon beradi. Misol uchun, klaster bir mashg‘ulotda tayanch-harakat ko‘nikmalariga, keyin esa keyingi mashg‘ulotlarda manipulyatsiya ko‘nikmalariga e’tibor qaratishi mumkin.

Darslararo aloqalarni integratsiyalash:

Darslararo aloqalarni birlashtirish orqali jismoniy tarbiyaning tarbiyaviy ahamiyatini oshirish. Jismoniy faoliyatni matematika, tabiatshunoslik yoki til san’ati kabi fanlar bilan bog‘lang. Ushbu fanlararo yondashuv nafaqat o‘rganishni kuchaytiradi, balki ta’limning turli sohalarining o‘zaro bog‘liqligini ham ta’kidlaydi.

Texnologiya va innovatsiyalarni birlashtirish:

Ishtirok etishni kuchaytirish va yangi o‘rganish tajribasini taqdim etish uchun texnologiyadan foydalaning. Jismoniy tarbiya darslarini yanada dinamik va texnologiyani yaxshi biladigan boshlang‘ich sinf o‘quvchilari uchun qiziqarli qilish uchun interfaol ilovalar, fitnes-trekerlar yoki virtual simulyatsiyalardan foydalaning. Bundan tashqari, yosh o‘quvchilarning e’tiborini va ishtiyoqini jalb qiladigan innovatsion o‘qitish usullarini o‘rganing.

Rivojlanishni baholash va modulni sozlash:

Klaster moduli doirasida talabalarning muvaffaqiyatini baholash uchun formativ baholashni amalga oshiring. Faoliyat samaradorligini, o‘quvchilarning faolligini va ta’lim natijalariga erishishni hisobga olgan holda, baholash natijalari asosida modulni muntazam ravishda ko‘rib chiqing va moslashtiring. Modulni moslashtirishning moslashuvchanligi uning boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining o‘zgaruvchan ehtiyojlariga javob berishini ta’minlaydi.

Xulosa.Boshlang‘ich sinflarda jismoniy tarbiya darslarini samarali tashkil etish uchun klaster modulini ishlab chiqish puxta o‘ylangan va o‘quvchiga yo‘naltirilgan yondashuvni talab qiladi. Noyob kontekstni tushunish, aniq ta’lim natijalarini belgilash, turli tadbirlarni loyihalash va innovatsion elementlarni o‘z ichiga olgan holda, o‘qituvchilar boshlang‘ich sinf o‘quvchilari uchun ijobiy va boyituvchi jismoniy tarbiya tajribasini uyg‘otadigan keng qamrovli modul yaratishlari mumkin.

Yoshga mos o‘quv dasturini ishlab chiqish, qiziqarli va inklyuzivlikka urg‘u berish, malaka oshirishga e’tibor berish, xavfsizlik choralarini qo‘llash va mos jihoz va jihozlarni tanlash orqali tashkilotchilar yosh o‘quvchilar uchun ijobiy va boyituvchi tajriba yaratishlari mumkin. Talabalar sog‘lom turmush madaniyatini rivojlantirishga bo‘lgan keskin ehtiyoj, oliy ta’lim muassasalarida mavjud nazariy yondashuvlar, pedagogik vosita va innovatsion ta’lim imkoniyatlarini rivojlantirish, yoshlarning o‘z salomatligini saqlash va sog‘lomlashtirish

jarayonlariga munosabati, sog‘ligi, qiziqishi va faolligini e’tiborga olishni taqozo etadi.[6]

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Abdullaev A., Xonkeldiev Sh. Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi. Farg‘ona 2001.
2. Качашкин М. Методика физической культуры.-М., 1982г.
3. Шарипова Д.Д., Мусурмонов А., Таирова М. "Формирование здорового образа жизни". Т., 2005г.
4. Gancharova O.V. Yosh sportchilarning jismoniy qobiliyatlarini rivojlantirish. T.,2005-yil.
5.Usmonxo‘jayev T.S. va boshqalar. Darslik. Jismoniy tarbiya -7-8, "O‘qituvchi" nashr, 2003-yil.
6.Bolbekov Elyor Abdumumin o‘g‘li. "Talabalarning sog ‘lom turmush tarzi mazmunini kreativ yondashuvlar asosida takomillashtirish." *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ* 39.1 (2024): 206-211.